

Сәймә Фәттаһ кызы Алыкова (Әхмәтжанова) 1931 елнын 18 мартында Татарстан Республикасы Алабуга районы Татар Домдоме авылында туа. Беренче сыйныфына гына төмамлап олгерә - сугыш башлана. Матур вакытлар - балачак еллары. Кояш, әни елмаюы һәм шатлык белән тулган була шул балачак... Еллар узу белән анда ешрак кайтасы килә һәм бары тик хәзер генә бу бәхетнен нинди бәхет икәннен абайлыйсын - ваемсыз балачак, тыныч күк астындагы матур балачак. Сугыш башлану белән бергә балачак та бетә. Авыл ир-атларын фронтка алалар, алар урынына хатын-кызлар, картлар һәм балалар баса.

Ун яшьлек Сәймәгә колхоз ишегалдына су ташуны йоклиләр. Кечкенә генә кызга атлар бик зур булып тоелдылар, шуна ул алардан курка да иде. Колхоз аты караучысы куркак кызчыкка арбасына үгез жигәргә кинәш итә. Ө үгезләр - кичәге бозаулар бит инде: ул әнисенә аларны карарга булышкан, кулдан ашаткан. Алар алдында кызчыкта курку булмаган. Авылдашлары, олы колхоз үгезләре белән кечкенә генә Сәймәне күреп, гажәпкә кала иделәр. Су жыярга, аны алып килергә, аннан үгезләрне жигәргә вакыты да юк иде анын. Нинди уеннар инде ул: су алып кайтканнан сон, ул чыбыкка яки печәнгә йогергән, урып-жыюда катнашкан. Сугыш чоры балачагы: эш егылганчы, ә ризык - бер тамчы. Бер яктан гына аларга бәхет елмайган иде шул вакыт: әтисе Фәттаһ, шахтада эшләгәнә, фронтка эләкмәгән. Ө күршеләре ышаныч һәм курку белән хат ташучыны коткәннәр: әтисеннән, иреннән, абыйсыннан шатлыклы хат килерме, әллә күзләрен яшереп кара очпочмакны тапшырырмы хат ташучылары? Әмма барыбыр олы Жинү житте. Бу жинү безнен халыкка нинди югалтулар белән килде! Илебез янадан бик авыр торгызыла, эшче куллар житми һәм унжиде яшьлек Сәймә әтисе хезмәт иткән Кизил шәһәре шахтасына эшкә китә. Бу авыр, ир-ат эше иде, әмма Сәймә Фәттаһ кызы: «Сугыштан сон жинелрәк, куанычлырак булды», - дип раслай.

Яшь кыз башка якларны да карарга төли. Шулай, 1950 елда ул Пермь өлкәсенен Гремячий бистәсенә күчеп килә һәм анда да башта шахтада эшли. Шахтада ул булачак ире Сәйдәфәр Исмәтулла улы Алыков белән таныша. Бик тыйнак туй уйныйлар. Матур

гына яшәп китәләр, дип искә ала Сәймә Фәттаһ кызы. Икесе дә тырышып эшли, шуна күрә гаиләдә бар нәрсә житәрлек була. Тормыш итпәше Сәйдәфәр Ис-мәтулла улы белән дүрт кыз һәм бер ул тәрбияләп үстерәләр. 1969 елда ире туган ягына - Инсар районы Яндовище авылына, гаиләләре белән күчеп киләләр. Ире колхозга тракторчы, ә Сәймә Фәттаһ кызы сыер савучы булып урнашалар. Тормыш үз чираты белән бара башлый. Балалар үсеп житә, гаилә коралар, оныклары туа.

Тормыш бит ул бер ак, бер карадан тора. Аларга да кара кайгы килә: ике оныклары ятим кала. Сәймә әби белән Сәйдәфәр бабай бер секунд та икеләнми: оныклары алар белән яшәчәкләр. Һәм алар балаларны аякка бастырдылар, оныкчык-ларын да күтәрергә кочләре житкән.

Сәймә Фәттаһ кызы пенсиягә кадәр сыер савучы, аннары, пенсиядән сон авыл Советында һәм мәктәптә техник хезмәткәр булып эшли. Ире 1992 елда вафат бу-ла. Ул бу хәсрәтне нык кичерә, әмма оныклары янәшәсендә иде, балачак-ларын ямьсезләргә ярамый иде. Шулай язмыш куша. Оныклары үсеп, гаилә корганнар, балалары туганнар. Өйтеп китәргә кирәк, Сәймә апа гомер буге алар турында кайгыртып яши; якыннарын, туганнарын, соекләләрен кайгыртып. Ө гомерен тырыш хезмәттә үткәрә. Сәймә Алыкованын берничә бүләкләрен өй-теп китик: бишьеллыкның беренче елында югары савым очен «Мактау грамотасы» (1976 ел), «Хезмәт ветераны» медале (1981 ел), «Социалистик ярыш жинүчесе» медале (1975 ел) һәм (1976 ел), «9 бишьеллык ударнигы» медале (1976 ел), «Сугыш чоры балалары» медале (1976 ел). Менә шундый ул Сәймә әбинен язмышы. Нәрсәләр белән горуруланасыз дигән сорауга берәз уйланып торды, ә аннан йөзөндә бөхетле елмаю балкыды. Сәймә апа:

- Балаларым һәм оныкларым белән горуруланам! Минем 12 оныгым, 19 оныкчыгым бар. Кечкенә Сәймәнен балачагы юк иде - сугыш аны тартып алса да, анын бөгыре, жаны катмады; балалары, оныклары һәм оныкчыклары яратуы һәм кайгыртуучынлыгы жылытты.

Н.ХӘЛИЛ